

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdlila a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobkyně: E. D.**, zastoupena Mgr. Zbyňkem Stavínovou, advokátem, se sídlem Joštova 4, Brno, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 24 Az 243/2004 - 25 ze dne 23. 9. 2004,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadá kasační stížností rozsudek Krajského soudu v Ostravě č. j. 24 Az 243/2004 - 25 ze dne 23. 9. 2004, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 1282/VL - 19 - 04 - 2004 ze dne 26. 3. 2004, kterým nebyl stěžovatelce udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a kterým bylo zároveň rozhodnuto o tom, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování podle § 91 téhož zákona.

Stěžovatelka ve své kasační stížnosti tvrdí svůj nesouhlas s rozhodnutím krajského soudu, namítá, že nebyla vzata v úvahu skutečnost, že problémy, se kterými se v zemi svého původu potýkala, byly problémy národnostními. Násilné chování stěžovatelčina manžela bylo zapříčiněno tím, že stěžovatelčin otec je čínského původu. Rozvod dle stěžovatelky nepřichází

v úvahu, stěžovatelce hrozí fyzické napadání ze strany jejího manžela. Stěžovatelčina situace nebyla vyřešena ani poté, kdy se stěžovatelka obrátila na policejní orgány v zemi svého původu, policie totiž zůstala vůči manželovi stěžovatelky nečinná. Stěžovatelka tak má za to, že jsou v jejím případě splněny podmínky pro udělení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu, a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu. Stěžovatelka zároveň požaduje přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření k obsahu kasační stížnosti poukazuje na skutečnost, že se již ve správním řízení vypořádal s tvrzeními stěžovatelky ohledně jejích problémů s manželem. Jednání stěžovatelčina manžela nelze dle žalovaného přičítat státním orgánům v zemi stěžovatelčina původu. Žalovaný proto navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil z hlediska posouzení věci zejména následující rozhodné skutečnosti: stěžovatelka zemi svého původu opustila v březnu roku 2004 v situaci, kdy měla problémy se svým manželem. Svému manželovi zatajila, že její otec je čínské národnosti, její manžel to však zjistil, začal stěžovatelku fyzicky napadat a vyhrožovat jí. Stěžovatelka se obrátila se žádostí o pomoc na policejní orgány v zemi svého původu, ty manžela zadržely, následně jej však propustily a situace se pro stěžovatelku ještě zhoršila. S manželem se stěžovatelka nerozvedla kvůli svým dětem, o azyl zde požádala z toho důvodu, že zde může „klidně žít“. Žalovaný ve správním řízení dospěl k závěru, že důvody pro udělení azylu nejsou v případě stěžovatelky dány a stěžovatelce azyl svým rozhodnutím ze dne 26. 3. 2004 neudělil. Jak mimo jiné vyplývá z obsahu soudního spisu, proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka žalobu, v níž argumentovala věcně obdobně jako nyní v kasační stížnosti. Krajský soud žalobu zamítl; rozsudek, kterým byla žaloba zamítnuta, byl opřen mimo jiné o závěr, podle něhož nebylo ve správním řízení zjištěno, že by byla stěžovatelka pronásledována, případně měla odůvodněný strach z pronásledování, z důvodu uplatňování určitých politických práv a svobod či politických názorů nebo z důvodu své příslušnosti k určité skupině obyvatel (rasové, náboženské, národnostní, sociální), přitom útoky vůči stěžovatelce nejsou pronásledováním ze strany státu. Rozsudek byl stěžovatelce doručen dne 8. 11. 2004.

Stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“); kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou. Stěžovatelka namítá nesprávné posouzení podmínek pro udělení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu s ohledem na národnostní důvody útoků jejího manžela. Přestože stěžovatelka výslovně poukázala na kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. na nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení, a jde tak o označení kasačního důvodu zřetelně nepřipadné, z obsahu kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dovodil, že stěžovatelka ve skutečnosti míří na kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. na nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Nejvyšší správní soud tedy napadený rozsudek krajského soudu podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. v mezích uplatněného kasačního důvodu, vázán důvody kasační stížnosti, přezkoumal a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nesprávným posouzením právní otázky je omyl soudu při aplikaci právní normy na zjištěný skutkový stav, přitom o mylnou aplikaci právní normy jde tehdy, pokud soud na zjištěný skutkový stav použil jiný právní předpis, než který měl správně použít, nebo jinou

právní normu (jiné konkrétní pravidlo) jinak správně použitého právní předpisu, než kterou měl za daného skutkového stavu správně použít, anebo aplikoval správný právní předpis (správnou právní normu), ale dopustil se nesprávnosti při výkladu. Nejvyšší správní soud se na základě uplatněného kasačního důvodu zaměřil na posouzení, zda důvody, které stěžovatelka v řízení před žalovaným uváděla, lze podřadit pod důvody podávané z § 12 zákona o azylu či nikoli.

Podle § 12 písm. a) zákona o azylu se azyl cizinci udělí, pokud bude v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. Podle písm. b) téhož ustanovení zákona o azylu se pak azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Pronásledováním je přitom ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu třeba rozumět ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady v zemi stěžovatelova původu nebo pokud tato země není schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Pokud stěžovatelka v průběhu správního řízení před žalovaným výslovně poukázala na důvody související s napadáním ze strany manžela, pak i kdyby byla motivem takového jednání skutečně národnost stěžovatelčina otce, jak stěžovatelka uváděla, nebylo by možno toto jednání považovat za pronásledování státními orgány, jak § 2 odst. 6 zákona o azylu předpokládá. K takovému závěru Nejvyšší správní soud dospívá již s ohledem na základní principy, na nichž je azylové zákonodárství postaveno a ve světle kterých je třeba i samotný zákon o azylu vykládat. Z čl. 1 odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků přijaté v Ženevě dne 28. 7. 1951 a z Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků přijatého v New Yorku dne 31. 1. 1967 lze dovodit, že důvodem udělení azylu v případě represe musí být skutečnost, že jde o represí ze strany státu, a to přímou, kdy stát přímo činí vůči konkrétní osobě represivní úkony, nebo nepřímou, kdy stát takovou represí toleruje nebo dokonce podporuje. V případě stěžovatelky je však situace odlišná. V řízení před žalovaným stěžovatelka ostatně ani nepoukázala na to, že by ze strany státních orgánů v zemi jejího původu vůči ní byly uskutečněny úkony, které by ohrožovaly její život nebo její svobodu, ani že by vůči ní byla činěna opatření působící psychický nátlak nebo opatření obdobná, už vůbec stěžovatelka netvrdila, že by byla takovými orgány pronásledována za uplatňování politických práv a svobod.

Stěžovatelka tedy poukazovala na útoky ze strany jejího manžela. Manžel tu zřetelně státní moc vůči stěžovateli nereprezentoval a jeho útoky tedy nelze považovat za pronásledování ze strany státních orgánů, jak Nejvyšší správní soud shora podal. Stěžovatelka dále poukazuje na skutečnost, že jí nepomohla policie poté, co se na ni obrátila. Za této situace by podmínka pronásledování, jak je podávána z § 2 odst. 6 zákona o azylu, a tím i podmínka pro udělení azylu, mohla být totiž splněna pouze tehdy, pokud by stěžovatelce z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebyla poskytnuta ochrana ze strany domovského státu. V takovém případě by rozhodným důvodem pro udělení azylu mohla být skutečnost, že stěžovatelka byla vystavena útokům ze strany soukromých osob, dožadovala se ochrany u příslušných orgánů v zemi původu a tyto orgány jí ochranu neposkytly, přitom neposkytnutí ochrany mělo přímou souvislost s uplatňováním politických práv a svobod stěžovatelkou nebo se stěžovatelčinou rasou, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů stěžovatelkou. Nic v tomto směru stěžovatelka v řízení před žalovaným netvrdila.

Nejvyššímu správní soudu tedy nezbyvá než uzavřít, že krajský soud použil při přezkumu rozhodnutí žalovaného z pohledu podmínek pro udělení azylu podávaných z § 12 zákona o azylu správný právní předpis a správnou právní normu, přitom se nesprávnosti nedopustil ani při jejich výkladu.

Pokud jde o soudní přezkum neudělení azylu z důvodů podávaných z § 14 zákona o azylu, ani zde se krajský soud nezákonnosti nedopustil. Humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu může být správním orgánem udělen pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Na udělení humanitárního azylu není právní nárok a posouzení důvodů v každém konkrétním případě je otázkou správního uvážení žalovaného. Rozhodnutí správního orgánu, které je založeno na zákonem stanoveném správním uvážení, pak podléhá soudnímu přezkumu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického uvažování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Úsudek správního orgánu pak musí najít řádný odraz v odůvodnění rozhodnutí, aby bylo zřejmé, z jakých podkladů bylo vycházeno, jak tyto podklady byly vyhodnoceny a k jakému závěru správní orgán dospěl. Nejvyšší správní soud v této právní věci shledal, že žalovaný při zvažování udělení humanitárního azylu vycházel z osobní situace stěžovatelky zjištěné ve správním řízení a z poměrů v zemi jejího původu. Takový postup, který nebyl v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného před krajským soudem zpochybněn, považuje i Nejvyšší správní soud za zákonný a žádným způsobem nepřekračující meze volné úvahy správního orgánu, která je v § 14 zákona o azylu žalovanému umožněna. Z těchto důvodů tedy ani tuto stěžovatelkou uplatněnou námitku Nejvyšší správní soud za důvodnou nepovažuje.

Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou a podle § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl. Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. října 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu